

У результаті скорочення кількості проектів зменшилися і обсяги реалізованої інноваційної продукції (рис. 2б)

Простежуючи лінію тренда, можемо зробити висновок стосовно того, що надалі цей показник буде скорочуватися, якщо уряд не здійснить яких-небудь дієвих заходів по регулюванню, а точніше стимулюванню активності технопарків.

У першому кварталі 2008 р. спеціальний режим діяльності технопарків практично зведено до нуля. Про наявність негативних тенденцій, системних недоліків і потенційних загроз, які склалися у сфері інноваційної діяльності, свідчать не лише практика останніх років діяльності українських технопарків, а й висновки Комітету з питань національної безпеки й оборони Верховної Ради, висновки міжвідомчої комісії з питань науково-технологічної безпеки при Раді національної безпеки й оборони України, Національного інституту проблем міжнародної безпеки, Ради національної безпеки й оборони України, рішення парламентських слухань, проведених Комітетом із питань науки й освіти Верховної Ради [4].

Тому для відновлення ефективної роботи технопарків необхідно або відновлювати колишній спеціальний режим в повному обсязі, або забезпечити бюджетне фінансування інноваційної діяльності в розмірах, достатніх для їх нормальної діяльності. Розмір бюджетного фінансування необхідно визначати, виходячи зі специфіки функціонування кожного окремого технологічного парку. Але основною умовою не повторення помилок минулого необхідне розроблення жорсткого механізму реєстрації та моніторингу діяльності технологічних парків.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» № 991–XIV від 16.07.1999 р. // zakon.rada.gov.ua.
2. Ігнатко В. Н. Шляхи формування інноваційної моделі розвитку регіонів України // www.incon-conference.org.ua
3. Узагальнений звіт реалізації проектів технологічних парків за III квартали 2008 року // www.mon.gov.ua.
4. Узагальнений звіт реалізації проектів технологічних парків за 2007 рік // www.mon.gov.ua.
5. Романець Д. Зацьковані інновації // Україна молода. – 13.09.2008. – № 171 // www.umoloda.kiev.ua/number.

А.І. Крисоватий

Тернопільський національний економічний університет

СТРАТЕГІЯ ПОДАТКОВИХ РЕФОРМ ТА ГАРМОНІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ

© А.І. Крисоватий, 2009

Україна обрала стратегічний курс інтеграції до ЄС, який окреслив пріоритети трансформування її соціально-економічної системи. Як ніколи раніше сьогодні в умовах фінансової кризи актуальним стало усунення ознак транзитивності економіки, що вимагає, з одного боку, переходу до європейської практики регламентування та регулювання економічних відносин, а з другого – згладжування перекосів її функціонування. Адже, по-перше, економічне співробітництво у ЄС відбувається в рамках уніфікованої інституційної інфраструктури. По-друге, без вирішення проблем, пов'язаних із коригуванням (орієнтованої на виробництво переважно низькотехнологічної продукції і енергоємкої) галузевої структури економіки, практичною відсутністю інвестицій у інноваційний сектор, тотальними тінізацією фінансово-господарської діяльності суб'єктів ринку та корупцією, а також високим рівнем безробіття марно сподіватись на те, що ЄС буде зацікавлений в Україні як новій учасниці.

Крім того, потрібно підвищувати ефективність державного господарювання. Причому не варто максимально зменшувати кількість державних підприємств (в ЄС державний сектор економіки досить розвинутий). Необхідно залишити у державній власності наявні і профінансувати з бюджету

створення нових високоприбуткових виробництв та перейти до європейської практики управління їх функціонуванням. Паралельно потрібно оптимізувати продукування державою суспільних благ, оскільки інтеграція України до ЄС не може відбутися без збереження високого рівня соціальних гарантій одночасно із масштабною перебудовою соціальної сфери та розбудовою повноцінної ринкової інфраструктури. Лише ті країни, у яких створено умови для довготривалого зростання ВВП, можуть, інтегруючись у європейський економічний простір, поліпшити функціонування всього інтеграційного утворення і кожного з його учасників зокрема.

Досягнення всіх пов'язаних з євроінтеграційними прагненнями України цілей вимагає відповідної податкової політики. Необхідно сформувати такі перерозподільні відносини, за яких можна буде, спрямувавши трансформаційні процеси в оптимальне русло, максимально уніфікувати вітчизняну соціально-економічну систему з соціально-економічними системами у ЄС. Але чи доцільно при цьому насамперед запозичувати податкові механізми країн – учасників ЄС?

. Податкова політика в Україні має бути побудованою на основі сприяння масштабним економічним і соціальним трансформаціям, а не просто підтримувати функціонування її не оптимальної соціально-економічної системи. Крім того, навіть найпрогресивніші фіскальні форми часто є неефективними й деформуються за відсутності свого традиційного базису – розвинутої ринкової економіки. Тому розбудова відповідного поточному розвитку інституційного середовища та, одночасно, спрямованого на подальші ринкові трансформації оподаткування – це найкраща можливість для України оптимізувати фінансову діяльність держави і, у такий спосіб, забезпечити вирішення низки складних соціально-економічних проблем.

Використання адаптованих до сучасних умов господарювання України податкових пільг та регуляторних можливостей оподаткування в цілому, підвищення фіскальної ефективності податкової системи за рахунок детінізації економічних відносин (для фінансування значних обсягів видатків "бюджетів розвитку" і розширення соціальної складової функціонування держави) забезпечать зростання ВВП на основі трансформаційних зрушень. В свою чергу, із прогресивними соціально-економічними змінами можна буде поступово уніфікувати фіскальні відносини в Україні із європейськими і розпочати процес інтеграції. Головне – це переконати євроспільноту у тому, що Україна перейшла від декларацій до реального втілення своїх євроінтеграційних намірів.

Відмітимо також, що розбудова податкової системи в Україні не має орієнтуватися на фіскальну модель Швеції. Високий рівень оподаткування виправдовує себе лише за ефективного державного господарювання, а вітчизняні перерозподільні відносини неоптимальні і вирішення цієї проблеми вимагає тривалого часу. Крім того, значне підвищення податкового навантаження – радикальний захід, який в Україні навряд чи поліпшить динаміку зростання ВВП навіть після завершення ринкових соціально-економічних перетворень. Мало прийнятною для України є також перспектива трансформації її податкової сфери з огляду на фіск антипода Швеції щодо рівня оподаткування – Великобританії. Навіть в умовах посттранзитивного господарювання податкова система не може бути стабільною, а відносно незначна фіскальна ефективність ПДВ і розвинуте майнове оподаткування не відповідають традиціям вітчизняної фінансової діяльності держави. Натомість поступове запровадження окремих елементів соціально орієнтованих фіскальних систем Франції й Німеччини може оптимізувати податкову політику в Україні, забезпечивши її інтеграцію до ЄС.

На завершення зауважимо, що відповідне економіко-інституційному середовищу використання фіскального й регуляторного потенціалів оподаткування – це найкраща стратегія фіскального регулювання в Україні як за ринкових соціально-економічних трансформацій, так і у разі її приєднання до ЄС. Причому не виключено, що у перспективі вже країни сучасного ЄС запозичуватимуть в Україні її фіскальний досвід.